Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30000

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tutum kavram?n? sanat ba?lam?nda ölçmek amac?yla geli?tirilen **Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i**, Hüseyin Dede taraf?ndan 2017 y?l?nda yüksek lisans tezi kapsam?nda olu?turulmu?tur. Bu ölçek, bireylerin sanata, sanat e?itimine ve sanatsal etkinliklere yönelik duygu, dü?ünce ve davran??sal e?ilimlerini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçek, 33 maddeden olu?makta olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? sonucunda dört faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi?tir. Derecelendirme, 5'li **Likert tipi** bir yap? kullan?larak yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sanata Kar?? Tutum, Sanat E?itimi, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Yarat?c?l?k, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi**, Güvenirlik.

Yazarlar

Hüseyin Dede

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin sanata yönelik gösterdikleri ilgi düzeylerini, de?er yarg?lar?n? ve sanatsal faaliyetlere kat?lma e?ilimlerini bilimsel yöntemlerle ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle ebeveyni sanat e?itimcisi olan ö?rencilerin sanata kar?? tutumlar? ile yarat?c?l?k düzeyleri aras?ndaki ili?kinin incelenmesi amac?yla bir yüksek lisans tezi çal??mas? için geli?tirilmi?tir.

Ara?t?rmac?lar için, sanat e?itiminin etkinli?ini de?erlendirmede ve bireylerin sanata olan pozitif ya da negatif e?ilimlerini belirlemede standart ve geçerli bir araç sunmay? amaçlamaktad?r. Elde edilen veriler, e?itim politikalar?n?n ve sanat müfredatlar?n?n geli?tirilmesine katk?da bulunabilir.

Yap?

Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i, bireyin sanata yönelik bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enlerini kapsayan geni? bir yap?y? ölçmektedir. Yap?lan faktör analizi sonucunda ölçe?in dört ana boyutta topland??? tespit edilmi?tir. Bu faktörler, bireyin sanat?n toplumsal ve ki?isel ya?amdaki önemine dair alg?s?ndan, bizzat sanatsal aktivitelere kat?lma iste?ine kadar uzanan bir yelpazeyi temsil eder.

Dört faktörlü bu yap?, sanat kavram?na yönelik derinlemesine bir bak?? aç?s? sunarak, tutumun tek boyutlu olmad???n?, aksine sanat?n gereklili?ine inanma, e?itimi önemseme, ki?isel e?ilim ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

kat?l?m gibi farkl? yönlerden olu?tu?unu göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçek maddelerinin faktör yap?s?na uygun oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir. Toplam varyans?n %52,410 gibi önemli bir k?sm?n? aç?klayan dört faktörlü bir yap? elde edilmi?tir.

Faktör yüklerinin 0,471 ile 0,778 aras?nda de?i?mesi, maddelerin ilgili faktörleri yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, örneklem yeterlili?ini test eden **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) de?eri 0.909 olarak bulunmu?tur ki bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu i?aret eder. Bartlett's Küresellik Testi sonuçlar? (χ^2=2835,338; Sd:210; p:0.000) ise korelasyon matrisinin faktörle?tirilebilir oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek için her bir faktör için ayr? ayr? güvenirlik katsay?lar? hesaplanm??t?r. Dört faktörün s?ras?yla hesaplanan güvenirlik (Cronbach Alfa) katsay?lar? ?öyledir: 0.886, 0.686, 0.661 ve 0.402. ?lk faktörün (Sanat?n Gereklili?i) yüksek güvenirlik düzeyi (0.886) dikkat çekmektedir. Di?er faktörlerin güvenirlik katsay?lar? kabul edilebilir s?n?rlar içinde yer almakla birlikte, dördüncü faktörün (Sanatsal Etkinliklere Kat?lma) katsay?s? (0.402) daha dü?üktür ve bu faktörün daha dikkatli yorumlanmas? gerekebilir.

Madde toplam korelasyonlar? ise 0,26 ile 0,71 aras?nda de?i?kenlik göstermi?tir. Bu de?erler, maddelerin ölçe?in genel yap?s?yla uyumlu oldu?unu ve ölçülen yap?n?n tutarl? bir ?ekilde temsil edildi?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak geli?tirilmi? ve dört alt boyuttan olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, bireyin sanata yönelik tutumunun farkl? yönlerini temsil etmektedir:

Sanat?n Gereklili?i: Sanat?n ya?am ve toplum için ta??d??? zorunlu de?ere olan inanc? ifade eder (Güvenirlik: 0.886).
Sanat E?itimine De?er Verme: Okullarda ve genel e?itim sisteminde sanat derslerine ve e?itimine verilen önemi yans?t?r (Güvenirlik: 0.686).
Ki?isel Sanatsal E?ilim: Bireyin kendi yetene?ine olan inanc?n? ve sanatsal faaliyetlere ki?isel olarak yönelme arzusunu kapsar (Güvenirlik: 0.661).
Sanatsal Etkinliklere Kat?lma: Konser, sergi, tiyatro gibi sanatsal ve kültürel etkinliklere fiziksel kat?l?m s?kl??? ve isteklili?ini ölçer (Güvenirlik: 0.402).

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör yap?s?n?n uygunlu?u, KMO (0.909) ve **Bartlett's Küresellik Testi** sonuçlar? ile istatistiksel olarak kan?tlanm??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Tutum Ölçe?i)

Format: 33 maddelik öz bildirim ölçe?i. Maddelerin 3'ü olumlu, 30'u olumsuz ifade içermektedir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Yüksek lisans tezi popülasyonuna uygun)

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, ebeveynleri sanat e?itimcisi olan ö?renciler üzerine odaklanm??t?r.

Test Metodolojisi: Be?li **Likert Tipi** Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: "kesinlikle kat?lm?yorum (1)", "kat?lm?yorum (2)", "karars?z?m (3)", "kat?l?yorum (4)" ve "kesinlikle kat?l?yorum (5)".

Anahtar Kelimeler

Sanat, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Sanatsal E?ilim, Faktör Yükü, KMO, Bartlett's Testi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: huseyindede@kkuedu.tr

Yaz??ma Adresi: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Orijinal tez kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Hüseyin Dede'nin **2017** y?l?nda tamamlad??? yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve telif haklar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal çal??mas?na ait tam metin makale ba?lant?s? (PDF) mevcuttur: idildergisi.com. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? da mevcuttur: sanata-karsi-tutum-olcegi-toad.pdf.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Dede, H. (2017). *Ebeveyni sanat e?itimcisi olan ö?rencilerin sanata kar?? ilgi düzeyleri ile yarat?c?l?k düzeyleri aras?ndaki ili?ki* (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sanata Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek toplam 33 maddeden olu?maktad?r (3 olumlu, 30 olumsuz). Örnek maddeler a?a??dad?r:

Sanat e?itimi derslerine büyük bir hevesle kat?l?r?m.
Kendimi yeteneksiz hissetti?im için sanatsal çal??malar yapmamay? tercih ederim.
Konserler bana s?k?c? gelir.

ARABPSYCHOLOGY.COM